

FORSYNING FOR FREMtiden

TEKNISK GENNEMGANG FOR
FOLKETINGETS EFK-UDVALG
DEN 2. MARTS 2017

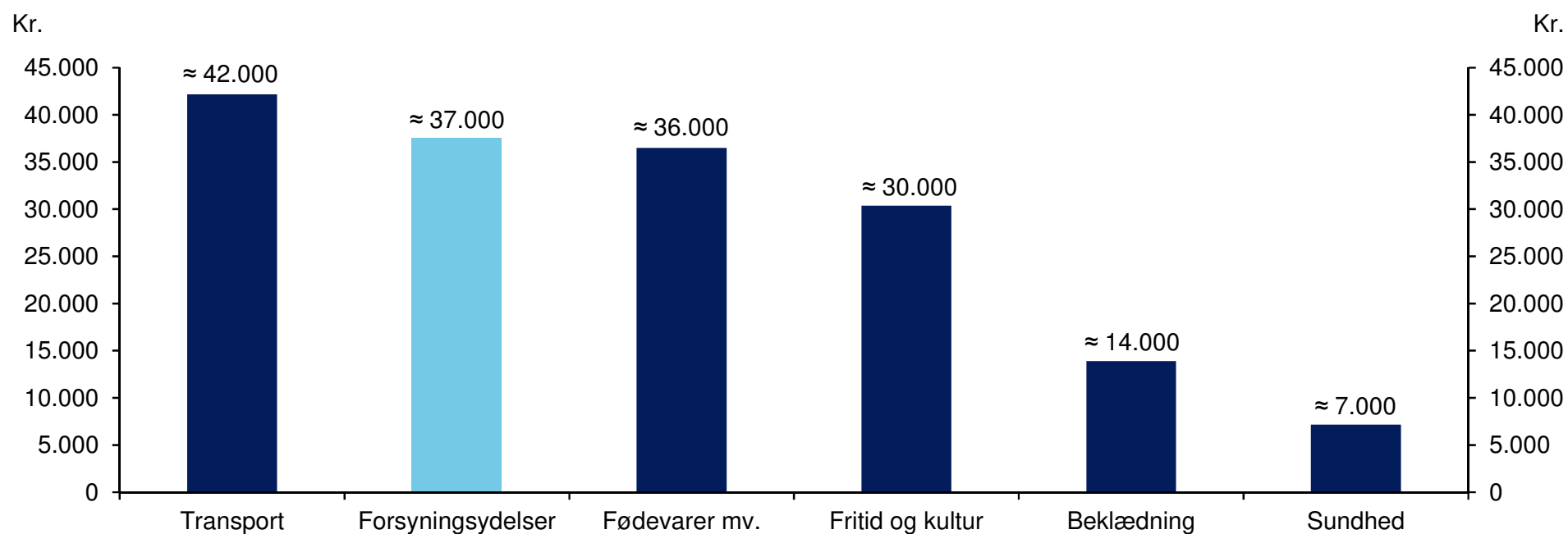

Dagsorden

1. Baggrunden for ”Forsyning for fremtiden – en forsyningssektor for borgere og virksomheder”
2. Effektiviseringspotentiale – metode og resultater
3. Principper og tiltag i strategien
4. Spørgsmål

Baggrunden for ”Forsyning for fremtiden – en forsyningssektor for borgere og virksomheder”

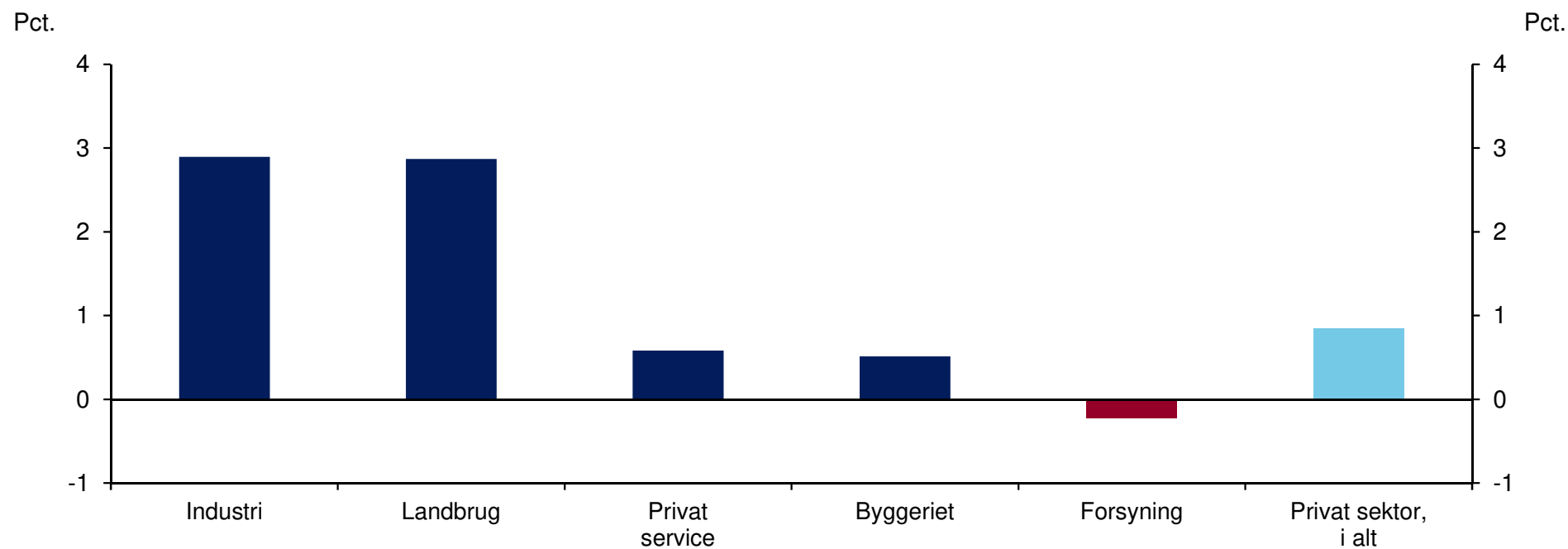
Forsyningsydelser har stor betydning for forbrugerne

Anm.: Årligt forbrug for en gennemsnitlig husholdning på udvalgte varegrupper, 2014. "Forsyningsydelser" dækker over vandforsyning og vandafledningsafgift, renovation, elektricitet, naturgas, flydende brændsler og kulbrinter, kul og andet fast brændsel, fjernvarme mv., fastnettelefon, mobiltelefoni, internet og kombinerede teletjenester.

Kilde: Danmarks Statistik og Finansministeriet.

Svag produktivitetsvækst i sektoren

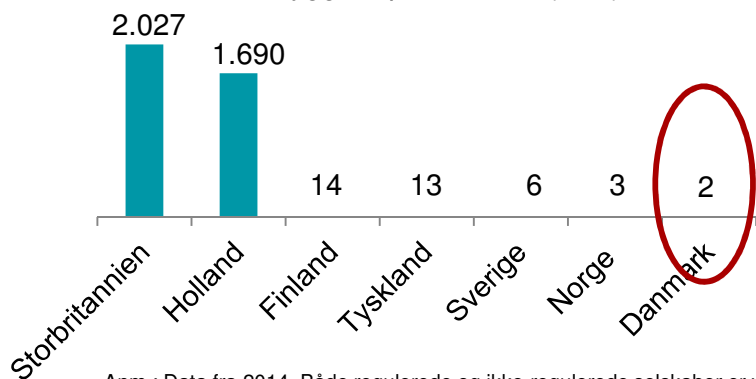

Anm.: Figuren viser timeproduktivitetstilvæksten for perioden 2001-2015
Kilde: Danmarks Statistik og Finansministeriet.

Mange selskaber i sektoren

Drikkevand

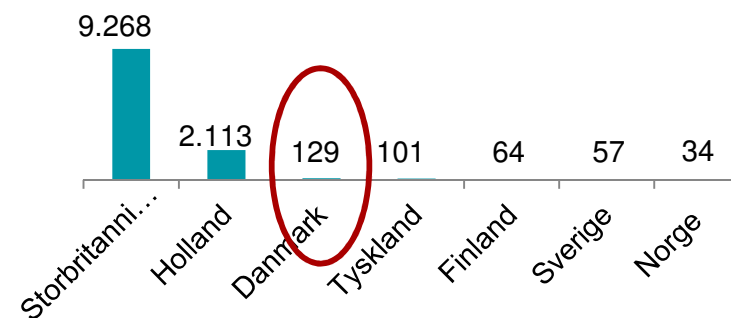
Indbyggere per selskab ('000)

Anm.: Data fra 2014. Både regulerede og ikke-regulerede selskaber er vist.
Kilde: McKinsey & Company og Struensee & Co., 2016.

EI

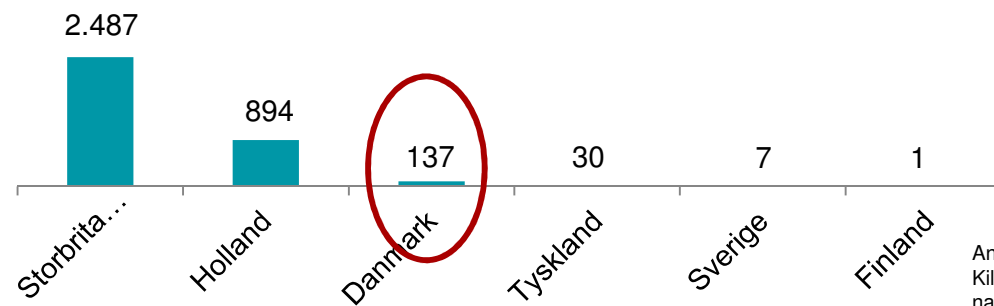
Indbyggere per selskab ('000)

Anm.: Data fra 2014. Eksklusiv transformerforeninger og 50 kV-netvirksomheder.
Kilde: McKinsey & Company og Struensee & Co., 2016.

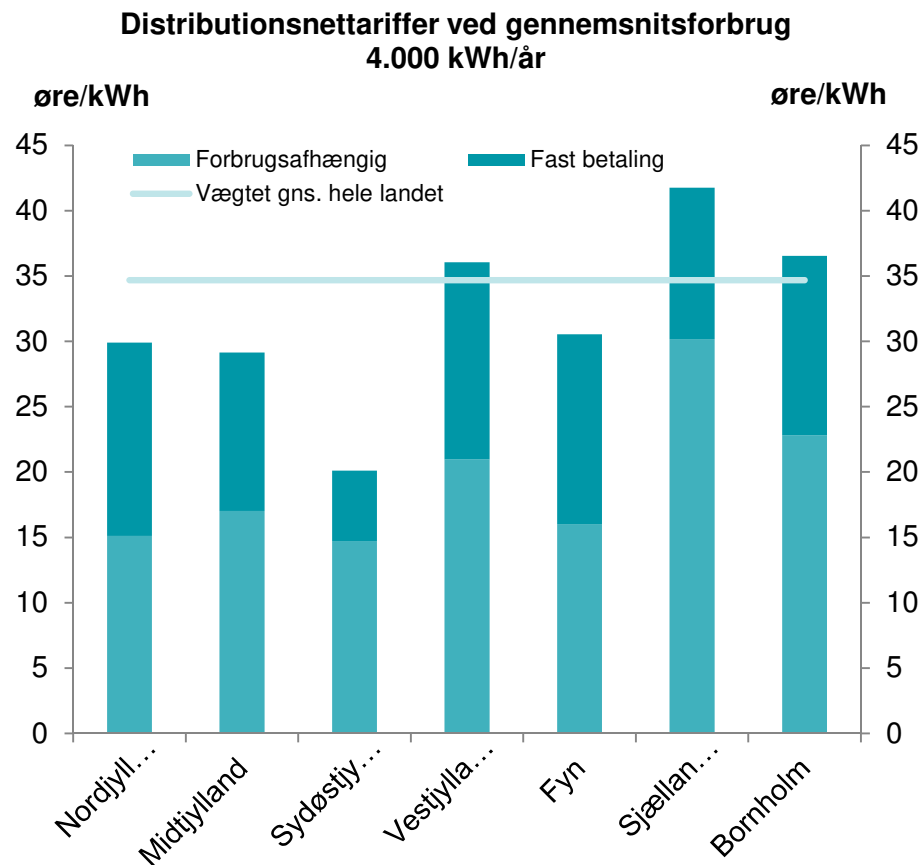
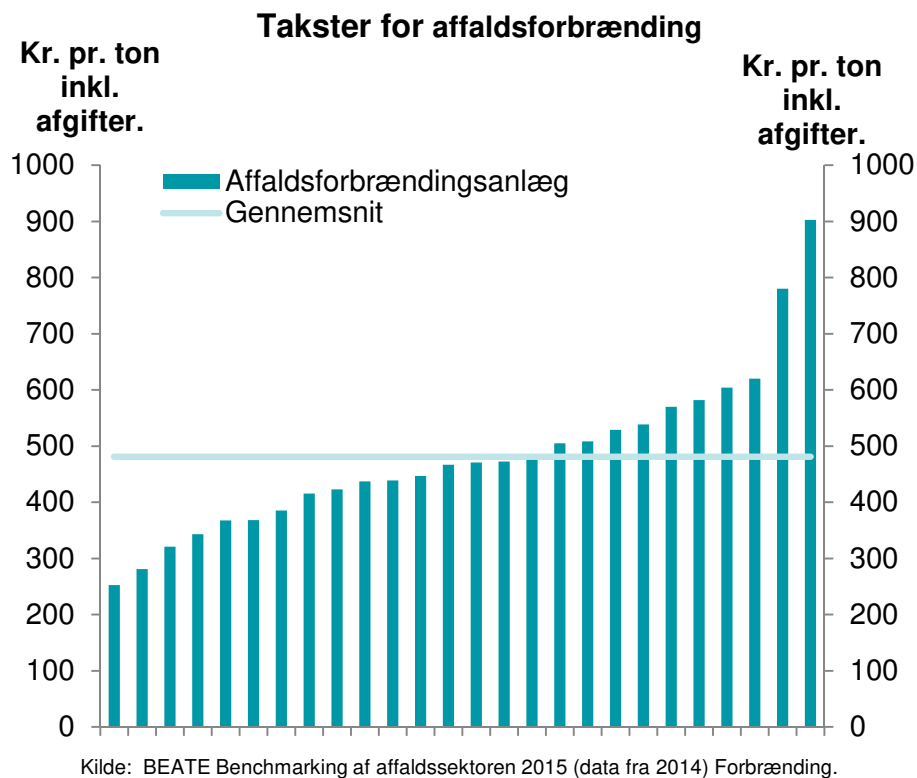
Gas

Indbyggere per selskab ('000)

Anm.: Data fra 2014.
Kilde: McKinsey & Company og Struensee & Co., 2016, samt naturgasdistributionsselskaberne

Store variationer i priser

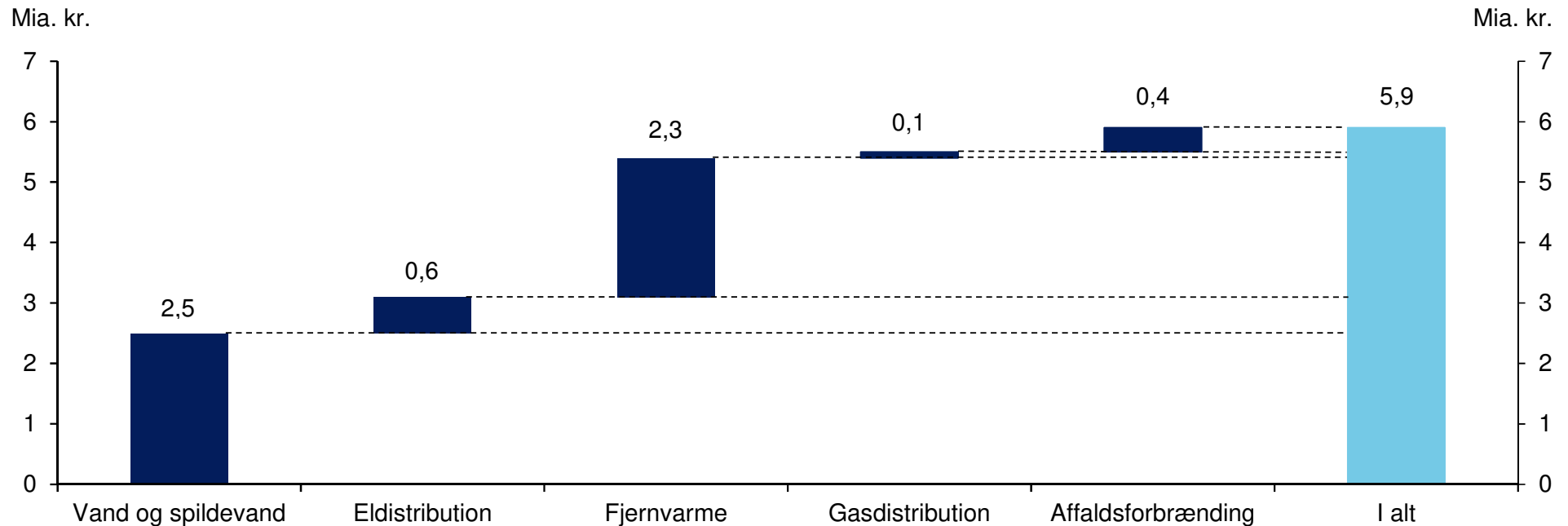
Elforsyningens nettariffer og priser pr. 1. januar 2016 (Dansk Energi 2016).

Uensartet regulering på tværs af sektorerne

	Hvile-i-sig-selv	Mulighed for reguleret afkast	Modregning	Skattepligt
EI		X	60/40	X
Gas		X	100/100 ¹	X
Fjernvarme	X ²		60/40	
Affaldsforbrænding	X		60/40	
Spilde- og drikkevand	X ³		60/40	X

Anm.: ¹For gas modregnes i dag 100 pct. ved salg af ejerandele og andre uddelinger. ²Fjernvarmeselskaberne har mulighed for at ansøge Energitilsynet om forrentning, men forrentningsreglerne er uklare, og der er lange sagsbehandlingstider. ³Det er med den nye vandsektorlov fra 2016 tilladt at opnå et overskud, men overskuddet skal afholdes indenfor sektoren til fx oplysningskampagner mv.

Stort effektiviseringspotentiale i 2025

- Effektiviseringspotentialet som andel af omkostningerne ligger på nogenlunde samme niveau i alle sektorer.
- **Gennemsnitlig årlig effektivisering 2014-2025: 1,9 pct.**

Effektiviseringspotentiale – metode og resultater

Forsyningsstrategi vs. Vækstpakke 2014

- I regeringens mål på 5,9 mia. kr. **indgår det allerede vedtagne mål fra Vækstpakke 2014 på 3,3 mia.**

Mål i Vækstpakke 2014 frem til 2020: 3,3 mia.

Energinet.dk <u>0,7 mia.</u>	Er realiseret: <u>0,3 mia.</u>	Resterende potentiale frem til 2020 jf. Vækstpakke 2014: <u>2,3 mia.</u>

Mål i regeringens forsyningsstrategi frem til 2025: 5.9 mia.

Effektiviseringspotentiale jf. McKinsey og Struensee: 5.9 - 7.0 mia.

Beregningsmetode hos McKinsey og Struensee

Det samlede effektiviseringspotentiale hos McKinsey består af:

- **Et direkte potentiale:** Mindre effektive selskaber bliver lige så effektive som de mest effektive selskaber
- **Et konsolideringspotentiale:** Synergier og stordriftsfordele, som kan realiseres ved øget samarbejde eller egentlige fusioner
- **Et dynamisk potentiale:** Generel produktivitetsvækst

Beregningsmetode - Det direkte potentiale (I)

Det direkte potentiale beregnes ved hjælp af 'benchmarkingmodel'

- Benchmarking: Effektiviseringspotentiale findes som **forskellen i omkostninger mellem de mest effektive og de mindre effektive selskaber.**
- Der tages højde for forskellige karakteristika og rammevilkår for selskaberne, f.eks. **selskabernes størrelse, kundetæthed, alder på rør- og ledningsnet osv.**
- De allermest effektive selskaber er fjernet fra analysen. Potentialet **opgøres på baggrund af de næstmest effektive selskaber.**

Beregningsmetode - **Det direkte potentiale (II)**

- Analyserne er **baseret på selskabernes egne omkostningstal.**
- To **internationalt anerkendte benchmarkingmodeller** (DEA og SFA) anvendes. Begge modeller har fordele og ulemper. Derfor anvendes som forsigtighedshensyn:
 - **”Bedst-af-to”-metode:** Man bruger tallet fra den model, som finder det laveste effektiviseringspotentiale for det enkelte selskab.

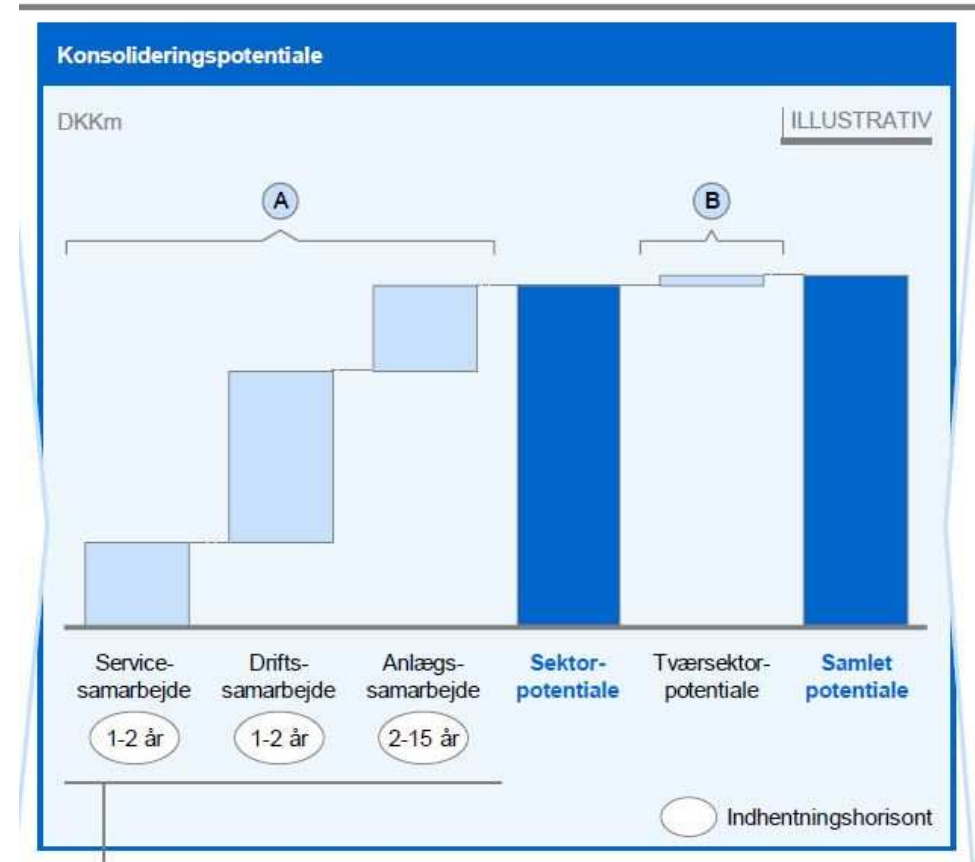
Beregningsmetode - **Konsolideringspotentialiet (I)**

- Potentiale for at reducere omkostningerne gennem **synergier og stordriftsfordele, som kan realiseres ved øget samarbejde eller egentlige fusioner.**
- Beregning af konsolideringspotentialiet er baseret på tidligere erfaringer fra lignende samarbejder og fusioner.
- Potentiale for samarbejde beregnes under forudsætning af, at selskaberne befinder sig inden for samme geografiske område.

Beregningsmetode - Konsolideringspotentialiet (II)

Tre typer konsolideringspotentialer:

- Servicesamarbejde: F.eks. konsolidering og reduktion i ledelsesfunktioner, centralisering af bogholderi-, økonomi og HR-funktioner, fælles indkøb og it-plattform.
- Driftssamarbejde: F.eks. mere effektiv udnyttelse af kørende teknikere, fælles drift i overlappende områder, fælles materiel.
- Anlægssamarbejde: F.eks. mere effektiv kapacitetsudnyttelse, bedre planlægning af kapacitet samt optimeret og koordineret udbygning af infrastrukturen.
 - Ikke hele dette potentiale indregnet i regeringens mål, da noget først kan realiseres efter 2025.

Potentiale for at konsolidere på tværs af sektorer ikke indregnet i regeringens mål.

Beregningsmetode - **Dynamisk potentiale**

- Forventning om **generel produktivitetsvækst** som i de øvrige dele af samfundsøkonomien pga. bl.a. **teknologisk udvikling**.
- I McKinseys beregninger forudsættes **en årlig produktivitetsvækst på 0,9 pct.** svarende til den gennemsnitlige produktivitetsvækst i forsyningssektorerne i 2010-2014.
- Intervallet på det samlede potentiale på 5,9 - 7,0 mia. kr. hos McKinsey og Struensee skyldes et **interval i det dynamiske potentiale på 1,3 - 2,5 mia. kr.**
 - Intervallet opstår, fordi man har beregnet det dynamiske potentiale dels på driftsomkostninger alene, dels på totalomkostninger.

Opsummering af forsigtighedshensyn i McKinsey og Struensees beregninger

McKinsey og Struensee har anvendt en række forsigtighedshensyn. Uden disse ville det vurderede potentiale på 5,9-7,0 mia. kr. have været højere.

- 1) Med undtagelse af el-området anvendes ”**bedst-af-to-tilgang**”:
Effektiviseringspotentialet for det enkelte selskab beregnes med to forskellige modeller og man bruger altid tallet fra den metode, som finder det laveste effektiviseringspotentiale.
- 2) De **allermest effektive selskaber er fjernet fra analyserne**: Potentialet opgøres ud fra en gruppe af de næstmest effektive selskaber.
- 3) Der er sat en **øvre grænse for effektiviseringspotentialet** i de enkelte selskab (40 pct.)
- 4) Muligheden for at optimere **brændselsanvendelsen i fjernvarmesektoren er slet ikke indregnet**. Dette ville øge potentialet i fjernvarmesektoren væsentligt.
- 5) Der er **ikke indregnet gevinster ved konsolidering på tværs af sektorer**, dvs. hvor f.eks. et fjernvarmeselskab og et vandselskab slår sig sammen.

Potentialet i de enkelte sektorer – sammenholdt med tidligere analyser: Drikke- og spildevand.

Effektiviseringspotentialet i drikke- og spildevandssektorerne, mia. kr.		
	Forsyningsstrategien baseret på McKinsey & Struensee 2016	Deloitte 2013
Direkte	0,9	1,1 - 1,4
Konsolidering	1,0	0,7 - 2,2
Dynamisk	0,5	N/A
I alt	2,5	-

Gennemsnitlig årlig effektivisering 2014-2025 jf. forsyningsstrategien: 1,6 pct.

Potentialet i de enkelte sektorer – sammenholdt med tidligere analyser: Fjernvarme

Effektiviseringspotentialet i fjernvarmesektoren, mia. kr.		
	Forsyningsstrategien baseret på McKinsey & Struensee 2016	Ib Larsen-rapporten
Direkte	1,5	1,5
Konsolidering	0,3	N/A
Dynamisk	0,5	N/A
I alt	2,3	-
Gennemsnitlig årlig effektivisering 2014-2025 jf. forsyningsstrategien: 2,5 pct.		

- Væsentligt forsigtighedshensyn i fjernvarmesektoren: **Muligheden for at optimere brændselsanvendelsen er ikke indregnet (med brændsler er den årlige effektivisering 1,3 pct.).**

Potentialet i de enkelte sektorer – sammenholdt med tidligere analyser: EI

Effektiviseringspotentialet i elsektoren, mia. kr.		
	Forsyningsstrategien baseret på McKinsey & Struensee 2016	Copenhagen Economics 2013 og 2014
Direkte	0,2	0,6
Konsolidering	0,2	0,4
Dynamisk	0,1	N/A
I alt	0,6	-
Gennemsnitlig årlig effektivisering 2014-2025 jf. forsyningsstrategien: 1,6 pct.		

Potentialet i de enkelte sektorer : Gas

Effektiviseringspotentialet i gassektoren, mia. kr.	
	Forsyningsstrategien baseret på McKinsey & Struensee 2016
Direkte	0,1
Konsolidering	0,0 (0,04)
Dynamisk	0,0 (0,03-0,05)
I alt	0,1
Gennemsnitlig årlig effektivisering 2014-2025 jf. forsyningsstrategien: 1,7 pct.	

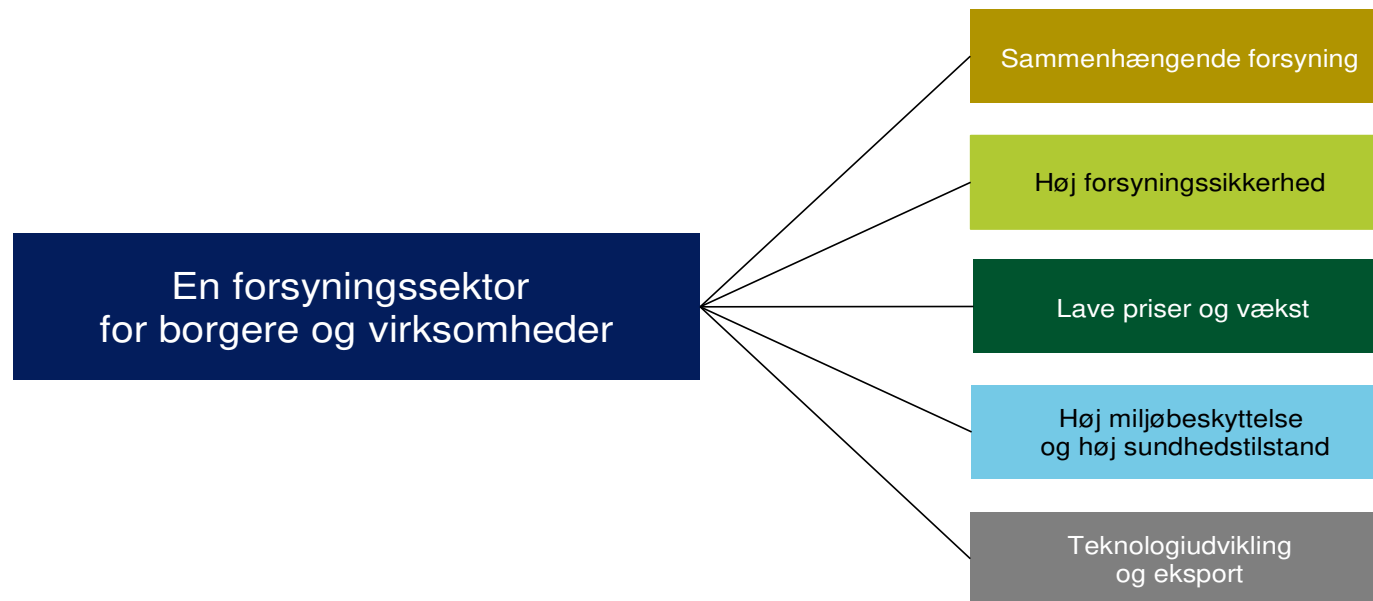

Potentialet i de enkelte sektorer – sammenholdt med tidligere analyser: Affaldsforbrændingssektoren

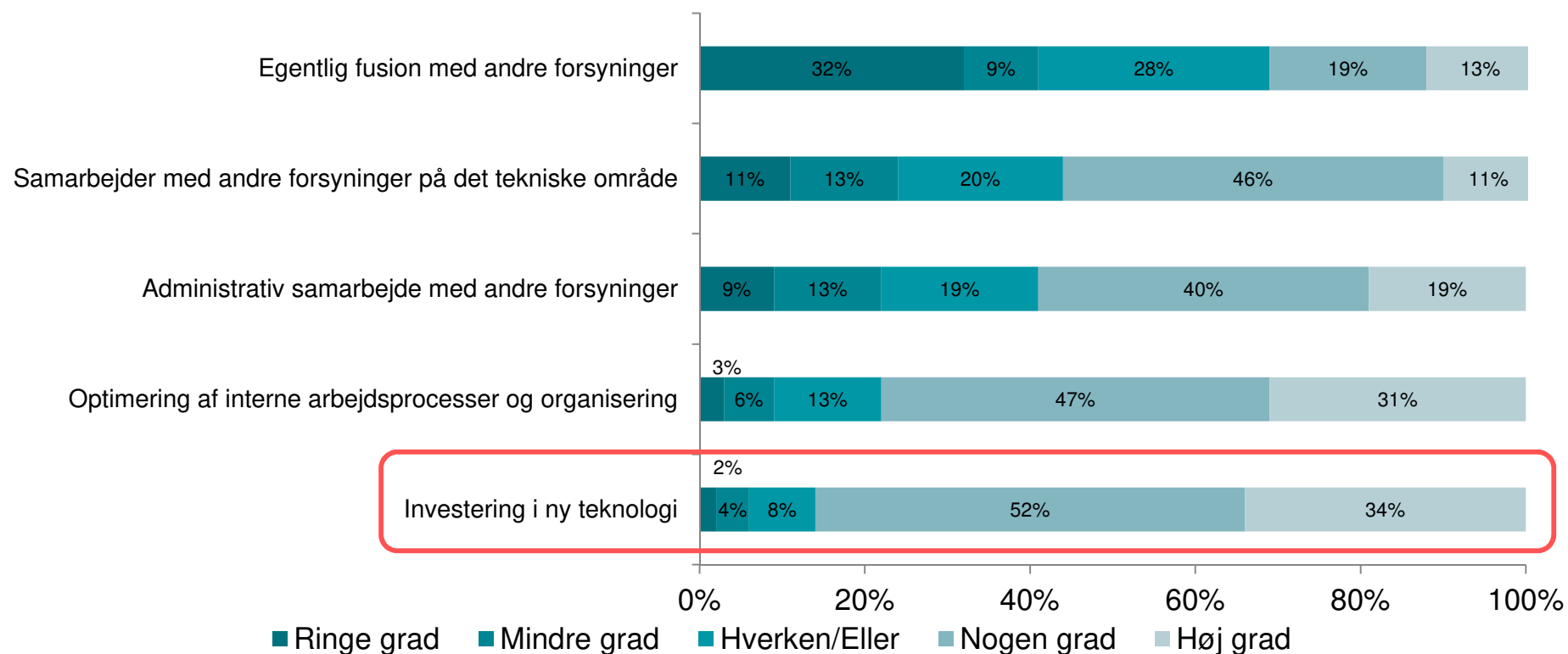
Effektiviseringspotentialet i affaldsforbrændingsektoren, mia. kr.		
	Forsyningsstrategien baseret på McKinsey & Struensee 2016	Incentive 2015
Direkte	0,2	0,41
Konsolidering	0,1	N/A
Dynamisk	0,1	N/A
I alt	0,4	-

Gennemsnitlig årlig effektivisering 2014-2025 jf. forsyningsstrategien: 1,5 pct.

Effekter af forsyningsstrategien

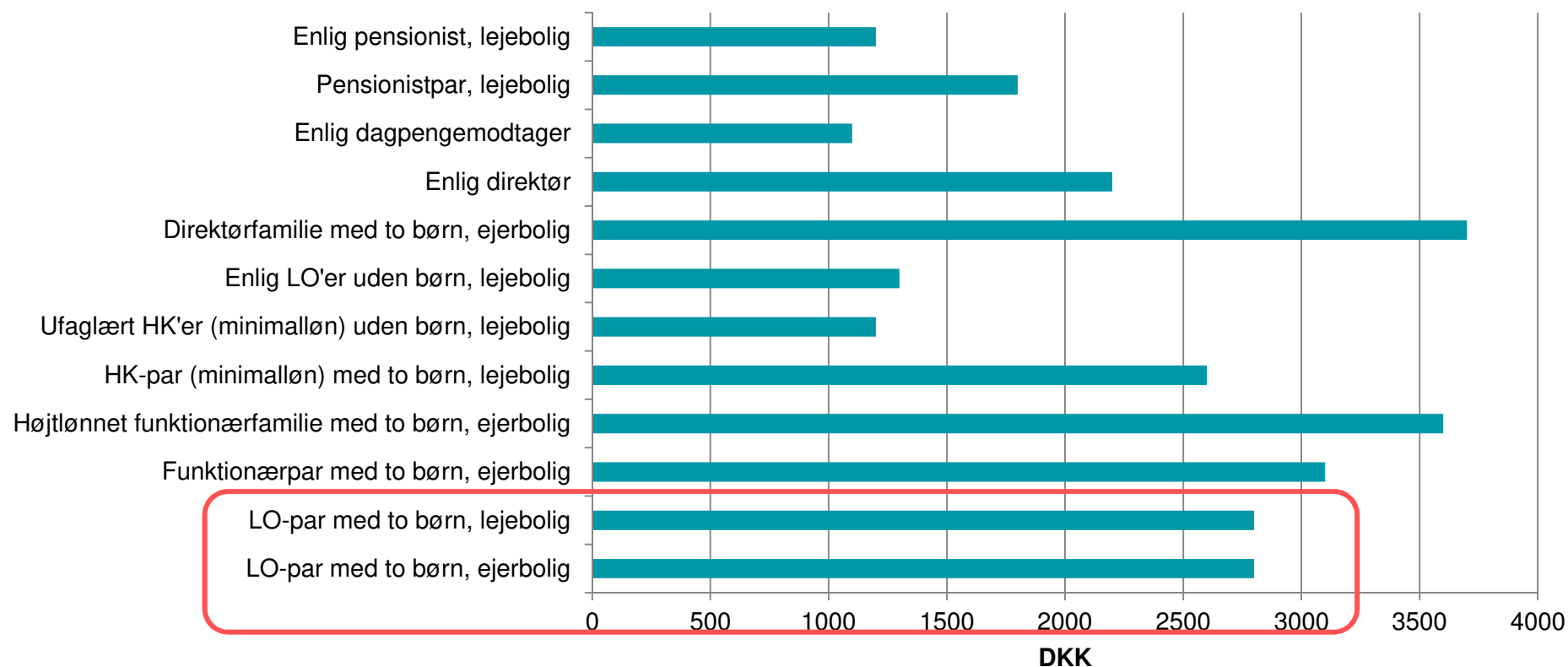

Hvad kan bidrage til at realisere effektiviseringer?

Kilde: *Strategier og tendenser i forsyningssektoren –temperaturmåling*, Pluss & EY (2016)

Familietypers gevinst fra Forsyningsstrategien

Kilde: Finansministeriets egne beregninger på Familietypermodellen og forbrugsundersøgelsen, August 2016

Prinsipper og tiltag i strategien

Princip 1 – Konkurrenceudsættelse af ikke-monopolopgaver

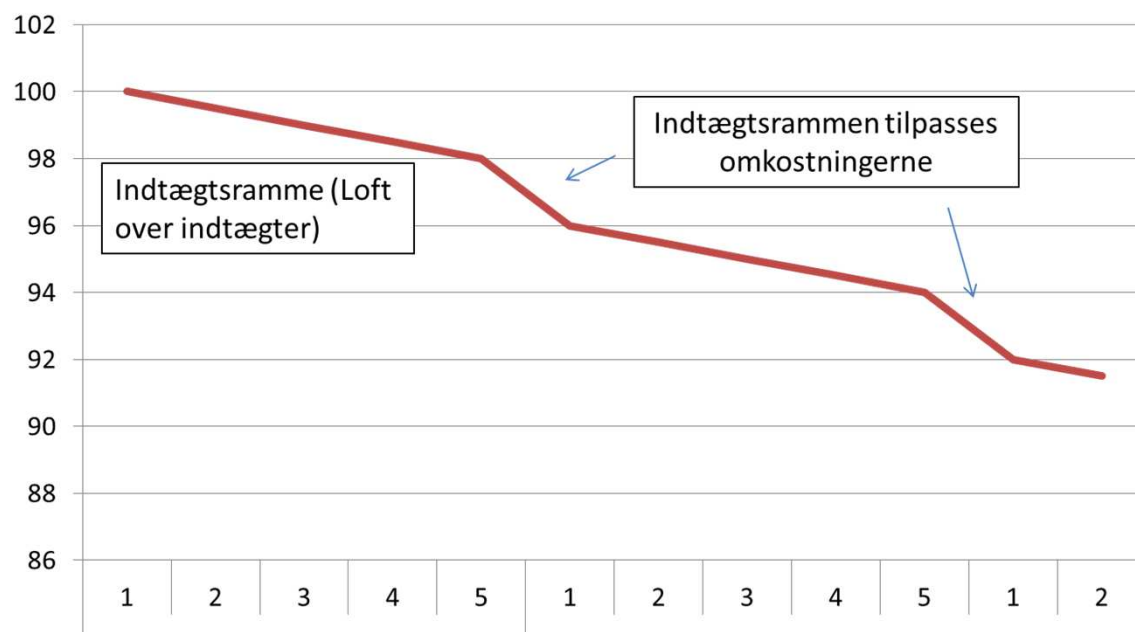
Principper

- Konkurrenceudsættelse
- Fri og lige adgang for alle udbydere
- Beskyttelse af forbrugerhensyn

Tiltag

- Konkurrenceudsættelse af affaldssektoren
- Skærpelse af elnetvirksomhedernes særskilte identitet
- Præcisering af regler vedr. kommunal låntagning

Princip 2 – Incitamentsbaseret økonomisk regulering af naturlige monopoler

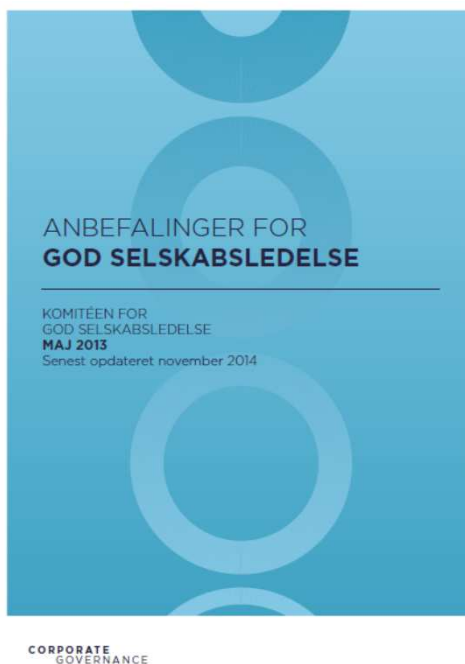
Principper

- Indtægtsramme
- Forrentning
- Justeringer i indtægtsrammen
- Aftalebaseret regulering

Tiltag

- Incitamentsbaseret økonomisk regulering (varme, el, gas, Energinet.dk)
- Analyse af forrentning og investeringer i vand- og spildevandssektoren
- Ensretning af modregningsregler

Princip 3 – God selskabsledelse

Principper

- Adskillelse af myndighed, politik og drift
- Kodeks for god selskabsledelse
- Aktivt ejerskab

Tiltag

- Dialog med KL om udarbejdelse af retningslinjer for god selskabsledelse

Princip 4 – Robust regulering af forsynings- sikkerhed, miljøbeskyttelse og sundhed

Principper

- Mål og krav til forsyningsikkerhed fastsættes i reguleringen
- Hensigtsmæssige sanktionsmuligheder
- Rollefordeling og tilsyn
- Myndighedsgodkendelse ved ejerskifte
- Håndtering af konkurser

Tiltag

- Analyser vedr. styrkede incitamenter og høj forsyningsikkerhed i drikkevands- og spildevandssektoren
- Krav om tilstrækkelig leveringskvalitet i elnettet

Princip 5 – Et effektivt og transparent tilsyn

Principper

- Udformning af den tekniske del af reguleringen og målrettet tilsyn med forsyningssektoren
- Faglig styrke, tilstrækkelige ressourcer og korte sagsbehandlingstider
- Fuld adgang til information og effektive sanktionsmuligheder

Tiltag

- Større ansvar og mere aktiv rolle
- Ny organisering af tilsynet
- Regelforenkling

Spørgsmål

Energi-,
Forsynings- og
Klimaministeriet

Tak for i dag

FORSYNING FOR FREMtiden

OPLÆG V. EFKM
FOLKETINGETS EFK-UDVALG
DEN 2. MARTS 2017